

C E R E T A N I A

PERIODICO DEFENSOR DE LOS INTERESES DE LA COMARCA

DADES HISTORIQVES

ANTONI COSTA

Fer un breu resum de l'història d'aquest home, nascut l'any 1767 en el lloc de Sant Llorenç de Cerdans i mort l'onze d'agost de 1806 a Fredericia (Dinamarca); es lo que ens proposem.

La Revolució francesa va produir, sobretot després de la mort en el patíbul de Lluís XVI, un fort esperit de reacció. L'aristocràcia i bona part de la burgesia, particularment la rural, li era contrària, i a Espanya l'opinió era unànime. Arreu se predicà l'extermíni de la nació impia.

Al Rosselló, Conflent, Vallespir i Cerdanya, incorporats a França desde l'any 1059, en virtut del tractat dels Pirineus (signat en l'illa dels Faisans el 23 d'agost) es destacaren dues tendències ben diametralment oposades, entre els dos bandols: revolucionaris i realistes; els primers volien l'incorporació a França del reste de Catalunya, contràriament als segons que aspiraven a la reintegració a Espanya dels territoris segregats quan la pau dels Pirineus.

Els sentiments, en aquells temps molt arrellats a la nostra terra de religió i de patria, fa que de tot arreu surtin capdills; el propi Capità General i Governador de Catalunya, Ricardos, es el primer de formentar l'esperit regional, tan perseguit desde 1714; l'us d'armes es restablert en nostra terra, el Somaient renaix vigorós i al costat de les tropes regulars forma la milícia gremial i urbana, i

amb gran entusiasme comença la guerra contra la Revolució francesa, dita a Catalunya «guerra gran» o «d'En Ricardos».

Els realistes de la Catalunya francesa, sentint despertar l'esperit de raça per un cantó i sobretot esporuguits per les noves doctrines i tendències revolucionaries, fan una unió amb el reste dels catalans i venen a ajuntarse en ses files per a lluitar contra l'enemic comú: la Revolució.

L'Antoni Costa, amb son únic esforç aplegà sis companyies de catalans de França, formant el batalló de voluntaris de Sant Llorenç, equipat a ses despeses. El front del seu batalló va fer gran paper en aquella guerra: prengué part a l'atac de Sant Llorenç de la Muga; en el combat de Bassegoda i quan a conseqüència de la batalla de la Muga les tropes espanyoles es vegéren precisades a fer una forta reculada, abandonant a l'enemic les places fortes de Figueres i de Roses, l'Antoni Costa, limitant-se a una guerra de guerrilles, vá tenir en pressió constant al enemic fins al punt de permetre a l'exèrcit espanyol de refer-se i pendre de nou l'ofensiva, iniciada amb la batalla de Pontós, quin triomf vá permetre recobrar no solsament les places perdudes, Figueres i Roses, sinó Puigcerdá i Bellver, en poder de l'enemic desde el començament de la guerra.

Acabada aquesta guerra, amb la pau de Basilea, el Rei d'Espanya premiá a En Costa els seus serveis concedint li reial carta de naturalesa espanyola i l'ingrés, amb el grau de capitá, al exèrcit espanyol.

Compraría Casa o Torre bien situada en esta Villa, en buen estado de ser habitada

Trato directo

Escribir a F. M. Calle Pujadas, 118, Barcelona

* * *

Per virtut del tractat de «San Ildefonso» (18 d'agost de 1799) Espanya es lligà amb França contra Anglaterra, l'amiga d'ahir, i lluità contra d'ella Amèrica i el Continent. N'Antoni Costa formà part de les tropes espanyoles expedicionaries, lluità, distingint-se sempre, durant una sèrie de mesos en el Nou Mon, fins que vá retornar a la Península amb reial llicència per ell sol·licitada, al efecte de poguer-se ocupar dels seus interessos, molt mal parats a conseqüència del abandó i dels danys que les tropes franceses revolucionaries ocasionaren al seu patrimoni per despit a la seva actitud hostil. Aprofità la pau i l'aliança amb França per a realitzar els seus bens, logrant'ho després de llargues i penoses gestions.

Acabada la llicència, essent impossible, a causa del estret bloqueig de les esquadres angleses, embarcar per Amèrica a fi de reincorporar-se al seu regiment, fou destinat al de cavalleria «d'Algarbe» que havia de formar part de les tropes expedicionaries que després a les ordres del Marquès de la Romana, havien d'anar a engrossir l'exèrcit del Príncep de Pontecorvo a Hamburg i a Dinamarca. El dia 13 de Maig de 1808 desembarcaren a Copenhague les tropes espanyoles del Marquès de la Romana i amb elles En Antoni Costa.

I. S.

(Continuará)

: APUNTES DEL NATURAL :

Con el exquisito encanto y la innata elegancia de una flor al acariciador empuje de las brisas de la mañana torció la espléndida cabeza que un nimbo de oro envolvía en simétricos repliegues y que el inmortal autor de las Tres Gracias hubiera escogido como modelo. Sus ojos de un azul intenso como un girón de cielo meridional miraban con esa

extraña insistencia del que se esfuerza en ver en un momento de alucinación a través del espacio o intenta taladrar el muro de granito o la doble puerta bien cerrada y tras de los cuales los ojos más vivos y más intensos de la imaginación ven la trágica escena o el éxtasis divino de un divino abrazo.

Con la suavidad del aleteo de una mariposa cayeron sus párpados como bajo el peso de aquella frente incapaz de sobrellevar el pensamiento. La quietud y silencio de aquella exuberante vida que parecía aletargada en la plenitud de sí misma como si hubiese concentrado todas las fuerzas anímicas en la inmovilidad estática del ídolo que mira con ojos sin vida allá en el fondo de la pagoda solitaria los ridículos y sangrientos ritos de Bownia, daba a su piel la palidez mate del mármol que pulimentaron los años vividos en el museo. A pesar de todo aquella cabeza era divinamente hueca, encantadoramente imbécil. Las ciencias y las artes no hallaron obstáculos al cruzar por la superficie lisa y transparente de su inteligencia y como no hubo dificultades en vencer ni obstáculos que allanar, de ahí que las obras de los grandes genios no dejaran ningún rastro de su paso ni más ni menos como le ocurre al mar con los grandes buques que cabalgan en el lomo de las encrespadas olas y al cielo azul con el águila majestuosa que salva con un ligero golpe de sus alas insondables abismos del espacio.

No tenía más ilustración que la vendida a bajo precio por los caballeros de todas las audacias y por los escritores de libelos que nunca mojaron su pluma en las inagotables fuentes de la idealidad y del arte, sino en el cieno corrompido de las más inmundas charcas.

Pertenecía a esta clase de cabecitas locas cuyo mayor encanto lo constituye la desorientación estudiada lo más profundamente que les permite la escasa substancia gris de sus cerebros eternamente infantiles atrofiados por el ejercicio nulo de los mismos.

No hubiera destruido con su gracil belleza la armonía de un cuadro de Watteau.

Era el prototipo del sexo... decorativo.

CARLOS ALBERTO DE ORIAMENDI

CARTA DE BARCELONA

Barcelona, 29 de Gener de 1925

L'Exposició del "Nen Casquill"

El nom d'En Joan Colom «el Nen Casquill» ens fá venir a la memoria aquell taller instal·lat al segon pis del «Cassino de Baix», fundat per ell junt amb els seus amics l'Arseni de Monet i don Pau de Monteliá, de bona recordança. En aquest taller en Joan Colom va fer les seves primeres armes. Es possible que avui encare es trobi abandonat en algun recó, un célebre quadre que mai serà acabat, en quin primer terme s'hi veu a l'Arseni assentat, una cama damunt l'altre, a vora una taula fruïnt del paisatge que de de l'eixida del Cassino es divisa. Vá ésser en aquest taller que don Pau de Montellá va esculpturar a l'Emili Girvasi, allavors aprenent de fiscorn. El Sebastianet Delcor i el Ramón Cosp, si bé també s'entretenien fent algun ninot, la seva essencial missió era la de fer d'espectadors i critics apacibles de les obres que s'anaven produint. El Miquelet Flores ensenyava als socis l'art d'esgarapar calques instruments i vá ésser l'autor i fundador d'una célebre estudiantina que un any per Carnestoltes vá fer molt furor.

Amb tot, aquella penya no deixava de constituir i al ensemps representar una manifestació d'espiritualitat, en mitg del ferreny materialisme que sempre ha caracteritzat a la nostra terra.

En Joan Colom es avui un dels paisatgistes de primer rengle de Catalunya; el seu esforç constant, la seva fè i sobrietot lo que és innat en ell, la seva ànima d'artista, l'han portat al triomf. Ell ha aconseguit lo que és més difícil d'assolir en aquesta ciutat, ço és, un public seu, una clientela que espera amb fruició l'exhibició dels seus quadros per a adquirir-los.

L'actual exposició de les Galeries Dalmau és una bona prova de lo que acabem de dir. A's tres dies d'ésser obertes en la meitat

dels seus quadros s'hi veia el clàssic cartell de «adquirit».

La majoria de les teles exposades son paisatges de la costa, particularment de Tossa; de Cerdanya hi figura unicament un quadre: «Els xalets de Font-Romeu».

L'exposició restará oberta fins el dia 21 del proper mes de Febrer. Les Galeries Dalmau rauen al passeig de Gracia, 62.

Un quadre d'En Colom, senyors i senyores de la nostra terra i «colonia» que poden gastar pessetes, és un joell que vos manca en els vostres salons.

El pintor olóti J. Olivet Legares a les Galeries Layetanes exhibeix sis teles de paisatges de la Cerdanya. Heus aquí els títols: «Pasturant», «El poble», «Carretera», Bouig Madame», «La ribera», «L'estany de Lannoux». Si volen admirar aquestes bells paisatges de la nostra terra, magistralment vistos i ben interpretats per el Sr. Olivet, com l'exposició es clausura el dia 31 d'aquest mes, passeu pel «rall cerdá» que vos donarem l'adreça del taller de l'artista.

—Es troba molt millorada l'esposa del nostre bon amic l'actuari Sr. Arderiu.

—El dia de Sta. Elvira va ésser oficialment demanada la mà de la gentil senyoreta N'Elvireta Volart per al distingit jove Sr. Estrany. Amb aital motiu es feu una grossa festa a la casa dels Srs. Volart.

El «rall cerdá» i CERETANIA feliciten coralmant a les families Volart i Estrany, al ensemps que desitja als novells promesos que la flama que avui encén els seus cors no s'apagui per mai més de la seva vida.

—Ha donat a llum un xamós nen amb tota felicitat l'esposa del nostre distingit amic l'arquitecte Sr. Busquets. Que Deu els en dongui un bon goig.

*Nenes que vénen a exhibir-se i
Cerdans que vénen a esbargir-se*

Margarita Catllá, Maíia Antonia de Pastors, xamosa paisaneta de dos anys amb gal-

tones de poma reineta; Montserrat Pich i M. Ribalaigua.

Els Srs. Pons, Sangrà, Doménech (no l'ebanista com podria pensar-se sino el xofer), Vidal, Prat, Pich, Capdevila, de Pastors, Carol.

elemento oficial y comisiones de los Ayuntamientos del Partido.

Buen viaje.

Noticias

Temperaturas de la semana:

Día	Barómet. a las 9 mañana	Termómet. Máxima	Mínima	Sol
24	762	6	8	—
25	760	5	5	—
26	759	6	5	—
27	759	5	9	—
28	760	5	3	—
29	761	5	7	—
30	762	5	9	—

Zren especial.— Salió ayer a las 5 de la tarde para facilitar la asistencia a la manifestación que tiene lugar hoy en Barcelona. El precio del billete de ida y vuelta ha sido rebajado de un 40 por ciento.

De viaje.— Ayer salieron para Barcelona al objeto de tomar parte a la gran manifestación que como homenaje a S. M. el Rey don Alfonso XIII se celebrará hoy, nuestro Ayuntamiento en pleno con su bandera y el

Segunda División Técnica y Administrativa de Ferrocarriles

El Ferrocarril Transpirenaico de Ripoll a Ax-les Thermes, admitirá proposiciones para adjudicar los servicios de transporte combinados con dicho ferrocarril desde la estación de Puigcerdá a la población y desde la estación de Puigcerdá a Bourg Madame.

Las bases para el concurso se encuentran de manifiesto en la Alcaldía de Puigcerdá, en la citada estación y en las Oficinas de Movimiento y Tráfico de Barcelona, Balmes 32 2.º. El plazo para presentar proposiciones es de veinte días a partir de la fecha en que se publique este anuncio en este periódico.

Rectificación.— La rectificación del Alistamiento que debía tener lugar hoy, se aplaza para el próximo domingo, día ocho.

Este número ha sido sometido a la censura Militar

Ziempo.— Durante la semana han sido varios los días que se han presentado con cielo encapotado amenazando humedades, pero nada: ni agua, ni nieve, en contra de lo acostumbrado en invierno en este país.

FINCAS

Compra - Venta
AUGER & JUBANY, S. A.
Caspé, 35, 2.º, 2.ª

Despacho de 5 a 5 BARCELONA Teléfono 1161 S. P.

En Palau, Cerdaña Francesa, Pirineos Orientales, próxima a Puigcerdá, se vende hermosa Torre amueblada con todo confort. 30.600 metros cuadrados. Verdadera ocasión.

Compraremos finca rústica o casa

Vendemos Gran Finca rústica en Toulouse (Francia) Castillo Imperio, para Granja o gran Hotel. Superficie 144 hectáreas. Urge venta Precio de ganga.

en Osseja (Pirineos-Orientales)

Circular.—Del Gobernador de Gerona: Para cumplimentar órdenes de la superioridad, los señores alcaldes de esta provincia se servirán disponer que en un trozo de papel blanco, del tamaño de media cuartilla se estampe el sello del respectivo Ayuntamiento y se remita con toda urgencia a este Gobierno.

mos diciéndoles que la cosa no es imposible ya que el viernes pasado fueron recogidas varias de esas diminutas frutas en el lugar conocido por «Font de les Vinyes». Y después que se diga que el invierno en la Cerdaña es poco menos que irresistible...

**Magníficos Pisos Amueblados
muy bien situados**

para alquilar, propios para la temporada de verano. Dirigirse a la Imprenta Ceretania.
Calle Mayor N.º 39.

**Casa y Huerto para vender
junto o por separado**

Dirigirse: calle Sta. María 21
o en esta imprenta

Increible.—¿Qué pensarían nuestros lectores si les ofreciéramos unas siculentas fresas, frescas, de nuestra villa? Dujarían de su autenticidad verdad? Pues, nos complace-

Sarao.—Para mañana se anuncia en el Casino Ceretano el gran sarao de la Candelaria. Por ser el primero de la temporada de Carnaval es de esperar que alcanzará un éxito ruidoso, máxime tratándose de uno de los saraos que más concurridos se vén todos los años.

◆ BOMBONERIA SELECTA - PASTES SEQUES - VINS - LICORS - XAMPANYS - FIAMBRES ◆
 COMESTIBLES - EMBUTITS
Queviures - Drogueria - Perfumeria
 CONSERVES DE TOTES CLASSES
PRODUCTES DE PUIGCERDÀ I SA COMARCA
JOAN TUSET   **BRUCH, 40 i CASP, 37**
 Teléfon 661 - S. P.
 Mantega de Cerdanya - Llangonissa de Bellver - Aigua de Carrancà (la mellor per a taula) - Choriço, Pernil fumat i Serrano de Casalarreina (Rioja). - Estomacal, Néctar i Anís Beltrán (Mahó) - Peres de Puigcerdà
 Unic diposit del **XACOLATA "NURIA"**
 ◆ PINTURES, ESMALTS, BARNIÇOS I PINZELLS - PERFUMS DE LES MILLORS MARQUES ◆

ENFERMEDADES del ESTOMAGO e INTESTINOS
 Dolores □ Úlceras □ Estreñimiento □ Diarreas crónicas

Dr. FARRERAS MUNNER

Diagnóstico precoz del cáncer y otros tumores
Rayos X y Laboratorio para el diagnóstico exclusivo de dichas enfermedades

Cortes, 704-1.º-2.ª (chaflán Bailén)
 Teléfono 1258 S. P.

BARCELONA

Consulta de 10 a 12 y de 3 a 5
 excepto los jueves

Religiosas.—Antes del oficio, a las 9 y media de pasado mañana lunes, Fiesta de la Purificación de la Sma. Virgen, tendrá lugar en la Iglesia Parroquial la solemne bendición de candelas y reparto de las mismas al clero y fieles. Las misas como los domingos.

—Martes, día de San Blas, Abogado contra las enfermedades y afecciones de la garganta.— Bendición de los alimentos y frutas en el oficio de las 9, y misa de 11.

—Día 6, Viernes primero del mes, consagrado al Sdo. Corazón de Jesús.— A las 8, Misa de Comunión general y a las 6 de la tarde función con manifiesto de S. D. M. después de la Vela de las Almas del Purgatorio a las 3.

Quintas.—Lista de los mozos del actual reemplazo:

- 1 Buenaventura Campá Manaut
- 2 Alfonso Claveria Sindreu
- 3 Francisco Gabañach Porta
- 4 Sebastián Capdevila Puig
- 5 Conrado Ferrer Porchas
- 6 Antonio Pubill Trullá
- 7 Juan Jordi Vidal
- 8 Enrique Arró Augé
- 9 Porvenir Domenech Domenech
- 10 Vicente Casanovas Cerdá
- 11 Francisco Artiso Bonet
- 12 José Balaguer Anoll
- 13 Gil Carulla Santandreu
- 14 Juan Truñó de Montellá
- 15 Jaime Irla Barnadas
- 16 Rafael Pujol Puig
- 17 Juan Comangés Arró
- 18 Miguel Casanítjana Irla
- 19 Pedro Cristofol Ester
- 20 Ramón Junoy Llovell
- 21 Plácido Moliner Boix
- 22 Guillermo Sánchez Marrón

MOBLES

Isidro Blasi e Hijo : Puigcerdá
ISTILS ◦ DECORATS ◦ CORRENTS

Imprenta Ceretania. —Puigcerdá

Assistència Mèdica, Clínica d'Operacions i Raigs "X"

Casa apropiat per el tractament de tota mena de malalties mèdic-quirúrgiques—l'elèfon, calefacció, timbres i llum elèctrica en les habitacions—Menjador istil Grand Hotel—Assistència a càrrec de les germanes Josefines—Servei permanent d'enfermers i d'enfermeres—Estació del Ferrocarril Transpirinaic i parada dels autos de Ripoll a la Pobla de Lillet—Servei especial per operacions d'urgència a fóra de la clínica amb assepcia absoluta—Magnífica instal·lació de Raigs "X"—Radioscopia, radiografia i radioterapia d'alta precisió

Consulta en la clínica de 11 a 12 del matí de 7 a 8 del vespre i en hores convingudes, en previ avis

MELCIOR VAQUER CLAPERÀ

Metge titular de
Campdevanol

EX-ALUMNE INTERN
PENSIONAT DEL HOSPITAL DE LA SANTA CREU Y PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA DE BARCELONA

Telèfon, núm. 204

Campdevanol